

Politik for whistleblowerordning i Norddjurs Kommune

Baggrund

Etableringen af whistleblowerordninger er et led i en generel samfundstendens. EU har eksempelvis i oktober 2019 vedtaget et direktiv om whistleblowerordninger, men også inden da fandtes whistleblowerordninger i en række kommuner. Med vedtagelsen af direktivet har EU angivet hvilke minimumskrav der gælder til private- og offentlige whistleblowerordninger vedrørende brud på EU-retten, eksempelvis at indberetteren skal være beskyttet mod repressalier.

Det er på denne baggrund at økonomiudvalget på møde den 11. juni 2019 og kommunalbestyrelsen på møde den 18. juni 2019 besluttede, at belyse mulighederne for en whistleblowerordning i Norddjurs Kommune samt at foranledige, at der udarbejdes et konkret forslag til en sådan ordning. Til formålet blev nedsat en arbejdsgruppe, som har udarbejdet dette forslag til en whistleblowerpolitik for Norddjurs Kommune. Forslaget er udarbejdet inden for de politiske rammer angivet af økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen med inddragelse af hovedudvalgets bemærkninger.

Indledning

Norddjurs Kommune er en organisation, der lægger stor vægt på åbenhed og dialog. Der er en åben og inkluderende kultur, hvor alle frit kan ytre sig – også vedrørende uregelmæssigheder eller ulovligheder begået af kommunens ansatte eller dens samarbejdspartnere.

Formålet med ordningen er at opdage, udbedre og forebygge uacceptable forhold i Norddjurs Kommunes varetagelse af sine opgaver over for borgerne, herunder også hos Norddjurs Kommunes samarbejdspartnere, og derved forbedre Norddjurs Kommunes serviceniveau. Whistleblowerordningen er i den forbindelse medvirkende til, at beskytte både indberetter og den indberettede. Herudover skal whistleblowerordningen bidrage til, at forhold der ikke ville komme frem i den direkte dialog, bringes op og bliver adresseret.

Hvad kan der indberettes om?

Whistleblowerordningen behandler kun oplysninger om *alvorlige* forhold.

Der skal være tale om grove fejl eller forsømmelser eller væsentlige og gentagne fejl i kommunens varetagelse af sine opgaver over for borgerne. Derudover kan der indberettes hvis der foreligger begrundet mistanke- eller viden om strafbare forhold, andre lovovertrædelser eller andre alvorlige forhold i øvrigt.

Oplysninger om følgende forhold er f.eks. omfattet af ordningen, da de anses for alvorlige:

Strafbare forhold:

- Grove overtrædelser af tavshedspligten
- Vold
- Tyveri
- Underslæb
- Fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed

Overtrædelser af lovbestemmelser:

- Grove overtrædelser af lovgivning om miljø
- Lovgivning om offentlighed i forvaltningen (Offentlighedsloven)
- Forvaltningsloven
- Databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Andre alvorlige forhold

- Alvorlige brud på arbejdssikkerheden
- Uregelmæssigheder inden for regnskabsføring
- Uregelmæssigheder inden for intern kontrol og revision

Eksemplerne ovenfor er ikke udtømmende.

Hvad kan der ikke indberettes om?

Whistleblowerordningen omfatter ikke oplysninger om løse rygter, mobning, samarbejdsvanskeligheder, inkompetence, overtrædelse af retningslinjer for beklædning, rygning, alkohol, brug af e-mail/internet og lignende. Disse forhold løses fortsat via den direkte og daglige kommunikation på arbejdspladsen mellem kollegaer, tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant og ledere.

Hvem kan indberette?

Oplysninger om alvorlige forhold kan indgives af Norddjurs Kommunes ansatte samt Norddjurs Kommunes samarbejdspartnere, herunder samarbejdspartneres ansatte.

Hvordan behandles indberetningerne?

Indberetninger behandles af et nedsat Whistleblowerudvalg bestående af kommunens borgerrådgiverfunktion samt to øvrige udvalgsmedlemmer. De to øvrige udvalgsmedlemmer består af næstformanden fra hovedudvalget samt afdelingslederen for kommunaldirektørens sekretariat.

Når udvalget modtager en indberetning foretages en indledende vurdering af, hvorvidt forholdet er omfattet af ordningen, og om der er mulighed for at oplyse sagen tilstrækkeligt.

Hvis udvalget vurderer at indberetningen er omfattet af ordningen, foretages en nærmere undersøgelse af forholdet. Som udgangspunkt behandles sagen internt i den relevante forvaltningsmyndighed. Den ansvarlige leder vil først og fremmest skulle sørge for, at ulovligheden eller det alvorlige forhold ophører. Videre kan konsekvensen blive, at der indgives politianmeldelse, eller at ledelsen er nødsaget til at tage stilling til det videre ansættelsesforhold.

Hvis udvalget vurderer at forholdet ikke er omfattet af ordningen, bliver indberetningen afvist og slettet i systemet. Den person, der har foretaget indberetningen vil få meddelelse herom, forudsat denne ikke har valgt at forblive anonym.

Såfremt der med vilje indgives falske oplysninger om en person, f.eks. på grund af et dårligt personligt forhold til pågældende, kan dette også medføre at ledelsen er nødsaget til at tage stilling til det videre ansættelsesforhold.

Anonymitet og sikkerhed

Norddjurs Kommune opfordrer til, at indberetningerne foretages ikke-anonymt. Dette forenkler sagsbehandlingen og oplysningen af sagen. Indberetteren har dog mulighed for at forblive anonym, hvilket er i overensstemmelse med hvad der gælder på whistleblowerdirektivets område.¹

Forudsat indberetningen er sket i god tro, dvs. at indberetningen ikke forsætligt eller ved grov uagtsomhed er forkert på indberetningstidspunktet, er indberetteren følgelig beskyttet mod enhver form for konsekvenser fra den, der indberettes om eller arbejdspladsen.

Hvis der indledes en retssag mod den indberettede person og indberetteren har valgt ikke at forblive anonym, er der chance for, at indberetteren vil blive indkaldt som vidne under retssagen. Det er ikke muligt at vurdere på forhånd, dvs. før forholdet indberettes, hvorvidt indberetteren vil blive indkaldt som vidne under en evt. retssag.

Indberetninger registreres i et sagsbehandlingssystem specifikt udviklet til Whistleblowerordninger, som kun Whistleblowerudvalget har adgang til. Systemet drives af Got Ethics A/S (CVR 3305 7431). Got Ethics A/S er uafhængig af Norddjurs Kommune og logger ikke IP-adresser eller maskinID, og al transmission og lagring af data sker krypteret.

Oplysning om registreringen til den anmeldte person

Norddjurs Kommune er, som udgangspunkt, forpligtet til, at give den indberettede person besked om det indberettede forhold.² Dette omfatter oplysninger om, hvilken kilde oplysningerne hidrører fra.³

Om og hvornår meddelelse til den indberettede gives, beror dog på en konkret vurdering. Udgangspunktet fraviges med andre ord i en række tilfælde.

Eksempelvis kan meddelelse undlades hvis den indberettedes (den registrerede) interesse i oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til private interesser⁴. Dette kan være hensyn til forebyggelse- efterforskning- og forfølgning af lovovertrædelser. Endvidere kan afgørende hensyn til en dataansvarlig der indsamler oplysninger om den registrerede, kunne begrunde hemmeligholdelse, hvis formålet med indsamlingen forspildes, hvis den registrerede får kendskab til indsamlingen. Dette er f.eks. den situation, hvor den registrerede vil have mulighed for at bortskaffe bevismateriale, hvis han meddeles om det indberettede forhold.

Hvis ovenstående hensyn ikke gør sig gældende, får den indberettede meddelelse om det indberettede i overensstemmelse med udgangspunktet.

Spørgsmål

Alle spørgsmål vedrørende whistleblowerordningen kan rettes til borgerrådgiverfunktionen på tlf. 89 59 32 14.

Link til whistleblowerordningen på kommunens hjemmeside

<https://www.norddjurs.dk/norddjurs/whistleblowerordning>

---

¹ Direktiv 2018/0106 og dets bemærkning 34 samt art. 6, stk. 2-3 forudsætningsvis.

² Jf. databeskyttelsesforordningen art. 14, stk. 3.

Direkte link: [Databeskyttelsesforordningen](#).

³ jf. databeskyttelsesforordningen art. 14, stk. 2, litra f).

⁴ jf. databeskyttelsesloven § 22, stk. 1.

Direkte link: [Databeskyttelsesloven](#).